

ռութիւններէ յետամնաց են արհեստներն ու արուեստները (3):

1673ին Հայաստանէն անցնող Ֆրանսացի ճանապարհորդ մը, Շարտէն, կը խօսի հայոց կրօնական «խոր տգիտութեան» մասին, և միանգամայն կը շեշտէ անոնց «անքակտելի փարումը» քրիստոնէական հաւատքին (4):

Այն ժամանակ հայ գաւառներու եւ հայաշատ քաղաքներու մէջ առաքելութեամբ կը պարապին Դոմինիկեան, Օգոստինեան, կարմեղեան, վեղարաւոր, Յիսուսեան և Թէադինեան քարոզիչներ, որոնց պաշտպան կը հանդիսանան Ֆրանսա և Աւստրիա, շնորհիւ Պարսկաստանի հետ կայացած քարեկամական յարաբերութիւններուն և մանաւանդ Օսմանեան կայսրութեան հետ կնքուած զաշինքներուն (capitulations) (5) : Բ աւ ա կ ա ն է

(3) Jehay Անդ. Հ. Յովհ. Թորոսեան, վարժ Մխիթարայ Աբբայի, Վեցեցիկ, 1901, էջ 22-24:

(4) Voyages de Mr. le Chevalier Chardin en Perse et autres lieux de l'Orient, Rouen 1723, Tome II p. 250-251:

(5) Լեօ, Հայկական Տպագրութիւն, Ա. Հաս. Բ. Տպ. Թիֆլիս, 1904 էջ 341. P. de Damas, Coup d'Oeil sur l'Arménie, Paris 1888, p. 155-157. Լեօ, Հայոց Պատմ. Գ. Հաս. էջ 325: